

Leerlijn: Sociaal Emotionele Ontwikkeling (SEO)

Leerroute: 3

Leerjaar 1		
Periode	Onderdeel	Doelen
1	Mondelinge Taal	Laat een ander merken dat hij hem hoort knikken, opkijken)
		Laat een ander uitspreken tijdens een gesprek
		Laat met lichaamstaal of verbaal merken dat hij de boodschap heeft begrepen
		Stelt zichzelf netjes voor (ik ben Wouter Smit)
2	Vorbereiding op dagbesteding en arbeid	Past veelvoorkomende sociale regels toe (kloppen op de deur voor binnenkomst, iemands naam noemen voor het aanspreken)
	Leergebiedoverstijgend	Verplaatst zich in de gevoelens van een ander (toont medeleven, lacht mee, troost)
		Vertelt wat liegen en eerlijk zijn is
		Kent meerdere manieren om iemand te troosten (stil maar, arm omslaan, zakdoek halen)

Leerjaar 2		
Periode	Onderdeel	Doelen
1	Leergebiedoverstijgend	Vertelt over iets dat hij heeft beleefd en hoe hij zich daarbij voelde
		Deelt een soortgelijke ervaring met anderen (ik ben daar ook wel eens geweest)
	Mondelinge taal	De leerling switcht tussen verschillende sprekers (in kringgesprek)
		Stelt een wedervraag nadat hem iets gevraagd wordt (en in welke klas zit jij?)
		Geeft informatie aan een bekende waarbij de gegeven informatie geheel duidelijk is
		Geeft en neemt de beurt in een gesprek
		Neemt deel aan een eenvoudig gesprek met meerdere mensen
2	Leergebiedoverstijgend	Vertelt van welke specifieke situaties hij boos, verdrietig of bang wordt
		Geeft adequaat aan dat hij zich wel of niet prettig voelt
		Gaat adequaat om met gevoelens van verlegenheid en onzekerheid
		Gaat adequaat om met zijn gevoelens van jaloezie, doet geen gemene dingen
	Mondelinge Taal	Legt zijn gevoel richting een ander uit (ik vind jou lief, omdat je me helpt, ik ben boos omdat)

Leerjaar 3		
Periode	Onderdeel	Doelen
1	Mondelinge taal	Gebruikt troostende woorden om een ander te troosten (stil maar, gaat het?)
		Gebruikt woorden om beleefdheid uit te drukken (dank u, sorry, mag ik iets vragen)
	Leergebiedoverstijgend	Vertelt waarom het aardig is om een ander te troosten
		Zegt als een medeleerling wordt overgeslagen (hij heeft niets gehad)
		Doet soms waar een medeleerling zin in heeft (stelt eigen wensen uit)
2	Vorbereiding op dagbesteding en arbeid	Vertelt wat hij een leuke werkplek vindt
	Leergebiedoverstijgend	Vertelt waarom hij boos is op een ander
		Benoemt manieren om rustig te blijven als hij boos is (diep ademhalen, weglopen)
		Vertelt waarom een ander boos op hem is bij het vertonen van ongewenst gedrag
		Vertelt na een ruzie waarom hij iets heeft gedaan

Leerjaar 4		
Periode	Onderdeel	Doelen
1	Vorbereiding op dagbesteding en arbeid	Legt uit waarom hij zou kiezen voor een bepaalde werkplek
	Leergebiedoverstijgend	Vraagt een ander naar een (buiten)schoolse ervaring (hoe was het in de dierentuin?)
		Deelt uit zichzelf iets met een ander
	Mondelinge taal	Vraagt een bekende naar zijn gevoelens en wensen (waarom ben je verdrietig?)
Spreekt met anderen af wat er gedaan moet worden (ik leg de mat neer, doe jij de pion?)		
2	Vorbereiding op dagbesteding en arbeid	Past verschillende manieren waarop je iemand kunt aanspreken toe (formeel-informeel)
	Leergebiedoverstijgend	Toont verschil in omgang met familie, vrienden, kennissen, collega's en vreemden (aanspreektoon, vertrouwen)
		Accepteert het gebruik van bepaalde hulpmiddelen
		Trekt zich terug (accepteert) als een ander met rust gelaten wil worden of geen hulp wil
Mondelinge taal	Maakt contact met behulp van voor hem/haar geëigende middelen	
	Mens en maatschappij	Benoemt gevolgen van een lichamelijke handicap of ziekte op de woonomgeving (dagroosters, begeleiding, woongroep)

Leerjaar 5		
Periode	Onderdeel	Doelen
1	Leergebiedoverstijgend	Komt voor zijn mening uit in een één op één gesprek zonder een reden te geven
		Vertelt de reden als hij een voorstel van een ander afslaat
		Geeft een motivatie voor zijn mening in een één op één gesprek
		Vertoont spijt en maakt het goed met een ander
		Corrigeert zijn gedrag als hij weet dat hij ongewenst gedrag vertoont (houdt op met mopperen)
2	Mondelinge taal	Schat in een vrije situatie in wat een gepast moment van het beginnen van een conversatie is
	Mens en maatschappij	Zoekt verschillende mogelijkheden om zijn vrije tijd aangenaam in te vullen
		Stopt met een activiteit als dat sociaal wenselijk is (tv-kijken bij bezoek)
	Vorbereiding op dagbesteding en arbeid	Zoekt een ander op om hem aan een afspraak te herinneren als deze zich hier niet aan houdt
		Neemt een opdracht aan van een nieuwe begeleider/collega

Leerjaar 6		
Periode	Onderdeel	Doelen
1	Leergebiedoverstijgend	Zegt het de ander als diegene onaardig doet
		Benoemt dat hij iets per ongeluk heeft gedaan
		Nodigt een vriend uit om mee te doen
		Betrekt een leerling die alleen is, bij een activiteit
		Komt voor een ander op (hij heeft het niet gedaan, hij heeft gelijk)
	Mondelinge taal	Maakt d.m.v. eigen lichaamshouding en mimiek duidelijk dat iets belangrijk voor hem is
		Nodigt een ander uit, heet hem welkom, en biedt hem iets aan
2	Leergebiedoverstijgend	Legt zijn gevoel richting een ander uit
		Vertelt wat hij die week op zijn stage heeft gedaan
		Laat een ander uitpraten bij het oplossen van een ruzie
		Gaat bij een ruzie in op wat de ander zegt
		Verzint een oplossing bij een ruzie
		Weet welke gedragingen bij anderen boze reacties oproepen
	Mondelinge taal	Weigert een voorstel en legt uit waarom (ik ga niet mee, omdat)
	Vorbereiding op dagbesteding en arbeid	Benoemt dat je altijd op je werk moet komen, je werk af moet maken en je netjes moet gedragen